

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 4. Acceßit Christum Centurio per Iudæorum seniiores, quòd enim per alios agis, hoc agere per te censeris.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53012](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53012)

Non inueni tantam fidem in Israel. Hoc verò Christus dixit, ut iam eum audis fidei Centurionis laudatorem, oculos tuos ad eum deflectas quo eum possis imitari: *Admiratus fuit, ait D. Chryst. ut tantam turbam hominum praesente, atque*

D. CHR.
Hom. 27. in Matt. Tom. 2. Ser. 102.

Ser. 15.

D. CHR.
Hom. 22. in Imperf. Tom. 2.

audiente, imitandum ipsum ceteris proposuerit. Simul adterre & hunc fuisse Hispanum (teste Lucio dextro) quem licet D. Pet. Chrysol. nomen Romanum, non ob hoc dixit, quod generis talis esset, verum quia quod spectet ad militiam, dux seu miles erat Romani Imperii; ob quam rationem à quibusdam vocatur: *Miles Romanus, & à D. P. Chryl. Romana cohors Centurio.* Porro natione seu genere fuit Hispanus In hoc milite igitur Hispano, fides Christi Iesu tam perfecta floruit, ut eam ipse Christus admiraretur, & post se relinquat cunctos Israelitas, omnem Dei populum. Audire lubet D. Chryl. *Centurio primus*

fructus ex Gentibus, ad cuius fidei comparationem, omnium Iudaeorum fides infidelitas est inuenta. Ad esse Hispani, adest miles Hispanus hodie nobis exemplar proprium, inter lanceas, scuta, gladios educatum, ad sonitum fistularum, tubarum ac tympanorum evocari consuetum, piissima tamen orationis studio intentum, deuotionis, & profundae humilitatis prototypus: Quid vos ad haec vos quibus persuasum est, militiae statum locum & tempus negare horariae orationi, humilitatem aspernari; quae nimis occasionem ex illo sumitis superbiendi, pauperem infirmum despiciendi: Hic vos in die iudicii, ut Niniuitae Iudaeos, condemnabit. Ut verò vobis id minime contingat, Ecce miles, obstupescite, ecce exemplar, imitami.

§. 4. Accessit Christum Centurio per Iudeorum seniores, quod enim per alios agis, hoc per te agere censeris.

10.

LUC. 5. 12

HOM. 5. in Diversis.

Consideremus modo particulariter, quae ratione Capharnai quidam radius lucis Christi illuminati sint, ut lateres; alii ut specula. In montis cacumine Christus praedicabat, ex quo descendens, nulli na parabat miracula, sic rem narrante D. Luca, etiam in iis, qui vel hunc tangerent eius vestimentum. Vterius progressus versus Capharnaum, occurrit illi *vir plenus lepra, Gratiam postulat mundationis, quam illi Christus cont. nudo solo verbo praestitit.* Cui post emundationem duo Christus praecipit, Primum, ut nunc eum silentio tegeret, nec cuiquam hominum reuelaret. Secundum, ut se sacerdotibus

jam mundatum ostenderet. Quo ultimo praecipio Christus voluit, inquit Orig. ut Sacerdotes ejus diuinam virtutem testarentur; erant enim hi Iudices à Deo constituti, & examinatores. num. vera esset infirmitatis istius curatio; ut per hoc ipsimet oculis suis inueneretur quam integrè leprosus ille à sua sanatus esset immunditia. Hoc secundum Christi praecipium leprosus adimpleuit, non verò primum quin potius intrans Capharnaum, & pleno gutture vociferans miraculum proclamauit, quod unico verbo Christus in ipso fuerat operatus: ita D. Marc. *At ille egressus cepit praedicare & diffamare sermonem.* Diffamare verò hoc loco significat famam ac nomen ejus extendere. Vnde den' qua ratione diuinus ille sol lucis suae radios in Capharnaum ciuitatem diffudit, efficiens, & adimplens quod de ipso praedixerat Abacuc, iuxta lectionem Septuaginta, quam ponderat D. Aug. *Ante faciem ejus ibi verbum.* Nostra verò vulgata lectio legit: *ibi mors;* & de qua significat expedire, ut ruiorem primum spargeret de se ipsi quam diuinus ille sol ciuitatem aliquam ingrederetur, (a) idque fama de miraculis eius praevolante: haec enim radius quidam erat lucis, quem praemittebat, ut initium quoddam daret cognitioni suae diuinitatis. Eodem plane modo egit, dum Samariam ingrederetur, Christus primum enim beatam illam mulierem elegit, quae egressa fuerat ad hauriendam aquam, ut ante faciem te se in ciuitatem reuertetur, vocem extollens praedicando Christum per sonam, plenis buccis omnibus acclamans: *Venite & videte hominem, & c.* ita Capharnai, radios illos suae lucis per leprosum jam mundati diffamationem, praemittebat; quibus alii illuminabantur ut lateres se. Sacerdotes & legis Doctores, qui licet cogitare non Christum hominem pium, & ad summum Prophetam, non tamen eorum corda lux diuinitatis ejus penetravit. Centurio autem illuminatus ut speculum: quo namque momento famam de Christo percepit, *Cum audisset de Iesu, ad cor eius caelestis illa lux peruasit, ut fide viua Christum verum Deum crederet, eum viuique & seruire & obedire oporteret.* Ita opinatur D. Aug. & D. Hier. & D. Ambrosius & D. Chryl. *In cuius persona populi Gentilis cepit fides utilitate: quod Deus per Regium Prophetam praedixerat, plebis suae Iudaicae condemnans infidelitatem in peccatis suis inuenerat. Populus quem non cognoui, seruauit mihi in auditu auris obediuit mihi.* Sic eum nobis describit Euangelista, ut adamantem pretiosissimum, & speculum clarissimum illuminatum: cum.

Cum ingrederetur Iesus Capharnaum, accessit ad eum Centurio.

¶ 14 Vt hoc plinius explicemus, nota quod circa verba hæc nata est aliqua difficultas, visum est enim Manichæo Hæretico Fautio Evangelii infenso hosti, D. Matth. & Luca, in verbis illis posse argui contradictious. ita D. Augustinus testatur, ubi contra eundem scribit. *lib. 2. de Consens. E. re, Mattheus enim de eo narrat; Accessit ad eum Centurio. D. vero Lucas, non eum accessisse, sed misisse dicit. Seniores Iudæorum: Misit ad eum seniores Iudæorum. Accessit, & non accessit, maxime dicitur. Porro non sibi hæc contradicunt.*

¶ 11. *Quidam* Primo: an ignoras non esse mendacii argu-
mentum, vnam eandemque rem diuersis nar-
rari verbis? cum hoc in tempore experiaris, si
enim em vnam, quæ tibi contigit p̄imum
narraueris, si eandem denuo referre volueris,
impossibile tibi dixerò, eam ita uniformiter e-
dicere posse, vt ne verba aliqua mutasse at qua-
ris. Ratio sit hæc, quam sæpius repetit D. Au-
gustinus & ad rem optime expendit, id quod Spiritus
S. narrat: Misit Abraham J. conomum suum
Eliezer Metopotamiam, vt filio suo Isaac pro-
uideat uxorem; vtrinque inter Abraham &
Eliezer iniercedunt verba plurima; dum ex
eo Abraham postulat iuramentum, dum dis-
ponit quid ei sit agendum, si venire mulier
recusarit, aut parentes eam dare noluerint. Ier-
uum seruus aggreditur, & Rebeccæ occurrit
virgini pulcherrimæ, circa aquarum fontem;
quam cum agnouisset, rediit in domum Nachor
patris eius tetendit, cui cum itineris sui causam
exposuisset, nimirum se missum ab Abraham,
filio suo Isaac, vxoris conquirendæ causa; &
referens mutuum colloquium inter Abraham &
se, clare videbis, quod eandem rem narret
in substantia quidem, licet verbis planè non
isdem: cum tamen esset ille ipse, qui cum
Abraham fuerat collocutus; deinde Scriptor
huius colloquii inter Abraham & Eliezer, idem
fuit, nempe Moytes. Nemo enim tam unifor-
miter vnam eandemque rem narrat, modo hic,
modo ibi: vt vrobique eadem prorsus sint ver-
ba. Quæ o minus eadem erunt verba, si res
eadem a duobis enarretur. Hoc (ait D. Augu-
stinus) admonendum putamus propter stultos & indoctos
homines, qui Evangelistas hinc colummiantur,
quod in aliquibus verbis, non omnino conueniant.

¶ Secundo, delicias (ait D. August.) nec capis

eos necdum sibi non contradicere, quinimo
miro modo conuenire: cum vnus narret, quid
egerit Centurio, nimirum: quod ad Christum
accessit, alter modum exponat, quod in pro-
pria persona non accesserit, sed quosdam mise-
rit intercessores; Vulgate enim est, vt quod
alienis perficimus manibus, seu aliorum opera,
sine præiudicio veritatis aut nota mendacii,
dicamur hoc ipsum ipsi præstitisse. Id probat
D. August. ex modo loquendi, quo Deus ipse
vltus est, quando Moyti, ad eliciendam de pe-
tra aquam qua populus potaretur, sic ait: *An-
tecede populum, & sume de senioribus Israel, &
virgam, qua percussisti fluum, tolle in manu
tua.* Totum attentus perlege sacrum textum,
nullibi reperies quod Moyses virga fluum
quemlibet percussit: quod si Nilum Egypti
percussit, quo factum, vt aquæ in sanguinem
fuerint conuersæ, & tanx emerlerint coxan-
tes, tam molestæ Pharaoni: ac Egyptiis: hoc
Moyses non fecit, sed germanus eius Aaron:
*Dic ad Aaron: tolle virgam tuam, & extende ma-
num tuam super aquas Egypti, & c. vt vertantur
in sanguinem.* Quomodo igitur ait Moyti: *Vir-
gam, qua percussisti fluum?* Quibusdam ver-
ba hæc videntur difficiliora, proinde per fluum
intelligunt mare rubrum, quod Moyses
virga percussit, continuo filiis Israel ad gra-
diendum aperiebatur. Verum tamen textum non
conuenit, nec sunt verba sic premenda, vt huic
difficultati satisfiat: Sciamus igitur, quod si
Aaron virga fluum percussit, fecit hoc, sed
ex præcepto Moyti, sic enim Dominus volue-
rat: *Dic ad Aaron: Tolle virgam. Et quid hoc
tanti, si sic intelligamus, cum eodem loco
Deus de seipso dicat, quod ipsemet, virga
percuteret, quam manu sua tenebat, fluum,
vt aquæ in sanguinem vertentur, & hoc, vt
suam ostenderet potentiam: In hoc fiet, quod
fuit Dominus: Ecce percussam virga qua in manu
mea est, aquam fluminis, & vertetur in sangui-
nem.* Nec habet Deus manus, quibus virgam
teneat, nec unquam eam sumpsit, nec iple a-
quas fluminis virga percussit; sed tantum ipse
Moyti præcepit vt hoc Aaroni mandaret, &
sic factum est, vtente Deo manibus & opera
Aaronis; ac proinde dicitur, quod ipse ma-
nibus suis aquas virga percussit.

Hoc idem tibi dico (respondet D. August.)
in hoc casu: Accessit Centurio, ita D. Matth. D. Chry-
stostomus non per se, sed per interuentios Sacerdotes, *ho. 2. in
Qui per Sacerdotes rogat Christum, ipse rogare vi-
detur, ait D. Chrystost. Morti adiudicant iudices Tom. 2.*
populi

Lib. 31
in Ex.
9. 6. 2
Exod.
17. 5.

Exod. c.
7. 9.

Exod.
7. 17.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

populi iustum Naboth, at perierum, & blasphemum: sic condemnatus, à populo lapidibus obrutus suffocatur: sicco bona illius addicit Rex Achab. Citat Dominus Eliam, iniungit illi, Vade & dic Regi Achab: *Occidisti insuper & possidisti*: Luc. Quid Domine: Non occidit ille: iudices eum morti addixerunt, populus eum lapidavit. Verum est, sed ipso negotium totum composuit, vxore sua intermedia, quocirca ipse ob suam auaritiã innocentem oppressit, & ut huius cadis auctor principalis, pñietur. Exponit Ioab fidelem Dauidi militem Vriam, in fronte exercitus, vbi ei certa mors imminabat: hostes eum primo concursu transfigunt. Mittitur à Deo Nathan, qui dicat Dauidi, *Vriam Hebraeam occidisti*. O te traditorem! Fidem Vriam interfecisti. Domine, non ille eum occidit, & at enim tum temporis in Hierusalem, longe distans ab exercitu. Sit ita: eum tamen ipse occidit, ipse mortis Vriæ reus: telam enim hæc, & mors perfida. Ervos, o Iudices, estis qui fructus colligitis, qui peccatis mulierum vestitarum consentitis & vos qui puellas pervertitis, quas per tertiam personam ad peccandum pellicitis. & vt à talibus perditio eorum à vobis exquiretur. Sic similitet reputa, te dare xenodochijs eleemosynam, quando eam per seruum tuum transmittis. Te redimere captiuum, cuius per eleemosynas tuas litro cooperatis, & vt talem te Deus intuetur, vt tali sibi remunerabitur, quodque & tuis qui ad Deum accedis, quando per Sacerdotes accedis, remissionem tuorum peccatorum effragitas, & necessitati bus tuis postulans subsidium.

S. 5. Centurio Christum verum Deum confitetur, dum ad eum accedit per sacerdotes, quales ipsi sunt mundo vniuerso.

Hoc ipso (testatur D. Chrysof.) voluerunt Evangelistæ insinuare, quam illuminatus fuerit celestis ille adamus, in Christi cognitione, & quam præclare illum verum Deum agnouerit. Nouerat Christum ingressum Capharnaum querit ad eum accedere, vt beneficium aliquod ab eo impetret, verum tamen per se ipsum accedere non præsumit, sed ut interuentos & mediatores statuit Sacerdotes quos D. Chrysof. autumat illos fuisse, quos D. Lucas nominat Seniores, quando dicit: *Misit ad eum Seniores*; per hoc (teste D. Chrysof.) indigitans, quam ex animo & sincere crederet Christum,

Deum esse, cum ageret cum eo & eum reueretur, ut Deum, cui proprium est, habere Sacerdotes, qui ex suo munere sint sequestrati inter imperium & Deum, sintque illi qui princi paliter orationes hominum Deo offerant: Per Sacerdotes missens mysterium demoni, vniuersi, quid omni populi petito per Sacerdotem debet transmissi Doctrinam tenemus Catholicam vnumquemque oratione sua posse ad Deum accedere, & ei libellos offerre supplices, sui necessitatibus congruos: cunctis enim ait Dauid *Accedit ad eum & illum in amorem facies vestra non confundentur*. Cui innoxius D. Paul. nos omnes adhortatur, vt accedamus ad thronum gratiæ? Addeamus cum fiducia ad thronum gratiæ, vt miseretur. Sed non minus Catholicam doctrinam tradunt D. Aug. & D. Thom. & à Lib. quod semper & in omni lege necessarii fuerint Sacerdotes, quibus ex officio incumberet esse medios inter homines & Deum, quorum ministerio orationes eorum Deo offerrentur, & quod pro cunctis sacrificia dedarent. Ex Deo pendet hic mundus, non solum in fieri, quinimo & in conseruari. Ipse enim est, qui eum regit, gubernat, & de cuius munere venit quicquid boni possidemus. Cum ipse det omnibus vitam, inspirationem & omnia; & in ipso viuimus, mouemur & sumus. Nec datur vita, nec respiratio, nec quidquam quod de manu Dei non proueniat. Hinc sequitur, mundum conseruari minime posse, non agendo cum illo, multo minus quam Respublica, nisi cum Domino seu Superiore, qui eam regit, & gubernat vltro citroque negotietur.

Mox sese offert difficultas: qui facie ad faciem agere cum Deo præsumat? Quis tam temerarius vt ingredi portas eius audeat? Hæc apud nos quispiam de vulgo adire Regis præsentiam non præsumet, ambo licet vermes sint, Huic vt prouideatur, sunt illi familiares quidam ac Secretarij, quorum medio libelli supplices offeruntur. Hos erant Deus, & eorum vult hoc esse munus, ministri sui sunt, vt cum eo agant homines, & sunt Sacerdotes, quibus hoc sit officium sequestratos esse inter populum & Deum; quorum persona, & manibus offeruntur homines, & omnes creaturæ, denique mundus vniuersus supremæ Maiestati, eo medio diuinam eius clementiam exorantes. Hoc ipsum intendit Deus proponere in celebri illo oratione, quo, singulari sapientiæ suæ præcepto disposuit, vt vestiretur Sacerdos diuino compariatus ad spectui. Mandat, primum tunica linea vestiretur, & su-

3. Reg. 6, 21. 29.

2. Reg. 12. 9.

Hom. 27. in Matth. 23. in imperf.

Sacerdotes sunt sequestrati inter Deum & homines. Exord. 11.